

ת"פ 24949/11/19 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 24949-11-19 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני כבוד השופט איתן כהן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

פלוני

הנאשם

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון בתקיפת קטין ע"י אחראי, שתי עבירות לפי סעיף 382(ב)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
2. בהסדר הטיעון שנכרת בין הצדדים הוסכם שהנאשם יודה ויורשע בכתב אישום מתוקן. אשר לעונש הוסכם שהצדדים יטענו באופן חופשי.

כתב האישום המתוקן

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם נשוי ל-נ' ולהם שלושה ילדים: ש' יליד 2010, י' ילידת 2010, ו-א' יליד 2012. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום התגוררו הנאשם וילדיו בביתם ברחוב בירושלים.

בשנים 2017-2018, במועד שאינו ידוע במדויק, שיחק ש' עם הנאשם ועם אחיו א'. במהלך המשחק היכה ש' מכה בעינו של הנאשם. בהמשך לכך שיחקו ש' ו-א' עם הנאשם כך שתפסו אותו ובמהלך המשחק דחף א' את ש' על הנאשם. הנאשם לקח את א' למיטתו ואת ש' לספה בבית ואמר ל-י' שתביא חגורה. הנאשם הכה את ש' ברגלו באמצעות החגורה.

בשנת 2017 בליל שבת, במועד שאינו ידוע במדויק, התעוררה י' משנתה והלכה לסלון הבית לצפות בטלוויזיה ולשתות מים. הנאשם הבחין בכך והביא חגורה כדי להכותה. בהמשך לכך הלכה י' לחדרה בבית והתכסתה בשמיכה. הנאשם הרים את שמיכתה של י' והכה אותה ברגלה מתחת לברך באמצעות החגורה.

הנאשם הורשע על שבמעשיו הכה את ילדיו הקטינים שעליהם הוא אחראי.

תסקיר שירות המבחן

4. תסקיר שירות המבחן הוגש ביום 09.06.2021. כדי לשמור על צנעת הפרט של הנאשם אפרט את עיקרי הדברים בלבד.

התסקיר סוקר את הרקע האישי, המשפחתי, התעסוקתי של הנאשם. הנאשם בן 39, נשוי ואב לארבעה ילדים, עובד כמנהל אולם אירועים בירושלים. הנאשם נולד באוזבקיסטן ועלה ארצה עם משפחתו בהיותו בן 9. עם עלייתו התחנך בפנימייה וסיים 9 שנות לימוד בלבד. לדבריו הפסיק את לימודיו על רקע הצורך לסייע בפרנסת משפחתו. עם הגיעו לגיל גיוס קיבל פטור משירות צבאי בשל ניהול אורח חיים חרדי ועקב רצונו להמשיך לסייע בפרנסת המשפחה. במהלך השנים עבד בעבודות שונות, ומגיל 23 הוא מנהל אולם אירועים שאותו רכש אביו.

הנאשם נעדר עבר פלילי ולא תלויים ועומדים נגדו תיקים נוספים.

בהתייחס לעבירות, התרשם שירות המבחן שברקע לעבירה כלפי הבן הבכור עומדים ניסיונות שכשלו מצד הנאשם ואשתו לסייע לבן להתמודד עם קשייו הלימודיים וההתנהגותיים. הנאשם דיווח על תחושות של תסכול וחוסר אונים נוכח מצבו המורכב של בנו. לטענתו באותו אירוע ניסה לשכנע את בנו לשתף פעולה עם גורמי החינוך ומשלא נענה לו, פעל באופן אלים כלפיו. בהתייחס למקרה השני, מסר שהגיע לביתו בתום יום עבודה ארוך ועמוס והשליך את כעסו מאירועי היום על בתו שלא נענתה לסמכותו.

הנאשם מסר שלאחר המעשים חש תחושות אשמה וחרטה. עוד מסר שאלימות היוותה אמצעי חינוך מקובל במשפחת מוצאו, אך הוא מבין שהתנהלות זו פוגענית ואינה תקינה. הנאשם הבהיר שלא התכוון לפגוע בילדיו והביע צער על הנזק שהיסב להם. הנאשם דיווח שכיום חל שינוי באופן שבו הוא מתנהל עם ילדיו, והוא משתדל להציב להם גבולות ולממש את סמכותו ההורית בדרך של תקשורת מילולית.

שירות המבחן התרשם שהנאשם מקבל אחריות על העבירות, והוא בעל מוטיבציה לשפר את מיומנותו בהצבת סמכות הורית מיטיבה, במסגרת הדרכה הורית שבה נטל חלק.

הנאשם הציג לשירות המבחן חוות דעת אודותיו מטעם המרכז לטיפול ואבחון לאוכלוסיות עוברות חוק "התחלה חדשה" שאליו פנה מיוזמתו. מחוות הדעת עולה שהנאשם הגיע לפגישה במרכז שבה בלטה נכונותו לכל הליך טיפולי שיומלץ לו, וכי קיימת פרוגנוזה חיובית לטיפול בעניינו. בסיכום חוות הדעת הומלץ על הדרכה הורית במרכז.

שירות המבחן שוחח עם אשתו של הנאשם, שהדגישה את יחסיהם החיוביים. האישה מסרה שמאז שנעברו העבירות חל שינוי משמעותי באורח חייהם, וישנה רגיעה משמעותית במתיחות ששררה בבית. לדבריה הנאשם הורשע באופן משמעותי

ושינה את התנהלותו מאז חקירתו במשטרה, ומאז לא נשנו אירועי אלימות נוספים.

כגורמי סיכון לעבריינות חוזרת, צוינו: חומרת העבירות; קשיים בוויסות דחפים בעת קושי לביסוס סמכות הורית; חשיפה למצבים מעוררי מתח גם כיום; עמדות נוקשות ושמרניות.

כגורמי סיכוי לשיקום, צוינו: תפקוד תקין לאורך השנים; קבלת אחריות על המעשים ועל המשפחה; הבעת אמפתיה כלפי ילדיו והפגיעה שנפגעו; שיתוף פעולה עם שירות המבחן; פנייה לסיוע טיפולי ונכונות להשתלב בהדרכה הורית; אי פתיחת תיקים נוספים; האפקט המרתיע ומציב הגבולות של ההליך המשפטי.

בהתחשב במכלול הפרמטרים, התרשם שירות המבחן שלא מדובר באב המאופיין בדפוסי תקשורת אלימים מושרשים. עוד התרשם שירות המבחן שהשתלבותו בטיפול, כמו גם הימשכות ההליך הנוכחי, היוו עבור הנאשם גורם הרתעת משמעותי ומפחית סיכון להישנות התנהגות פוגענית כלפי ילדיו.

לאור כל האמור לעיל ומשמדובר בעבירות מלפני כשלוש שנים החריגות להתנהלות הנאשם ולאורח חייו הנורמטיבי, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם **ענישה שיקומית בדרך של העמדתו במבחן לתקופה בת שנה** שבמהלכה ישתלב בהדרכה הורית, לצד **התחייבות להימנע מעבירה**. שירות המבחן הבהיר כי לעמדתו אין מקום להטיל הנאשם ענישה מוחשית בדמות צו של"צ, בשל כך שהוא מתמודד עם עול פרנסת הבית וכדי שלא להפר את האיזון שהושג בתא המשפחתי בעת האחרונה.

אשר לשאלת ביטול ההרשעה, המליץ שירות המבחן **לבטל הרשעת הנאשם** בהתחשב בנטילת האחריות, בהיעדר עבירות קודמות, וכדי לחזק יכולתיו ולא לפגוע בתדמיתו כאדם שומר חוק. זאת הומלץ, על אף שלא הוצגו מסמכים המעידים על פגיעה אפשרית בתעסוקתו העתידית.

טיעוני הצדדים וראיות לעונש

5. באת-כוח המאשימה, עו"ד אלונה דרורי, ביקשה לגזור על הנאשם עונש מאסר בן תשעה חודשים שאתו יישא הנאשם בעבודות שירות בכפוף להתאמתו לצד מאסר על תנאי. אשר למתחם העונש ההולם, טענה שזה נע בין 8 חודשי מאסר בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר לצד מאסר מותנה. אשר לעונש המתאים טענה שיש למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם. בטיעוניה הדגישה את הערכים המוגנים שנפגעו ובהם הפגיעה בכבודם ובשלמות גופם של הקטינים; את פוטנציאל הנזק שעלול היה להיגרם מהשימוש בחגורה; ואת החזרתיות שבמעשים. לקולה ציינה את הודאת הנאשם, את היעדרו של עבר פלילי, ואת התסקיר החיובי. אשר לשאלת ההרשעה, ב"כ המאשימה התנגדה לביטול ההרשעה הן בשל חומרת המעשים והן בשל היעדרו של נזק קונקרטי. לתמיכה בטיעוניה הפנתה לפסיקה.

6. כראיות לעונש מטעם ההגנה העידו שתי עדות אופי: אשתו של הנאשם ואחותו הקטנה.

אשתו של הנאשם העידה שמאז האירועים חל שינוי בנאשם והוא מבין את חומרת מעשיו. לדבריה הנאשם עובד מסביב לשעון והוא המפרנס היחיד למשפחתם, ועושה למען ילדיו. בעדותה הדגישה שהמקרים היו חריגים והנאשם אינו עבריון.

אחות הנאשם העידה שבשנה האחרונה היא חיה יחד עם משפחתו של הנאשם. לדבריה המשפחה מתייחסת לאירועים בחומרה רבה. בעדותה הדגישה שמשפחתה מכובדת וכי לא כך חונכה בביתה. בהתייחסה לנאשם סיפרה שהוא השתנה רבות בעקבות האירועים וכיום הוא מתעניין בגידול הילדים באופן הנכון. העדה ביקשה מבית המשפט לבטל את הרשעת הנאשם כדי שלא לפגוע בו ובילדיו, כיוון שהלקח נלמד והנאשם השתנה באופן משמעותי.

7. בא-כוח הנאשם, עו"ד ג'קי סיגרון אשר לימד סניגוריה על הנאשם, ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן במלואה. בטיעונו הדגיש שהנאשם הודה, הביע חרטה, וקיבל אחריות אמתית על מעשיו. הוסיף שמאז האירועים חלף זמן ניכר שבמהלכו לא אירעו אירועים נוספים, והמסקנה היא שמדובר היה במעידה כתוצאה מאיבוד שליטה, ולא בהתנהגות רציוניסטית. ב"כ הנאשם הפנה לתסקיר המבחן החיובי שהוגש בעניינו של הנאשם שלפיו פנה מיוזמתו למרכז "התחלה חדשה" בניסיון לקבל כלים להורות טובה. עוד ביקש להתחשב בכך שהנאשם מפרנס יחיד למשפחתו ולארבעת ילדיו ונעדר עבר פלילי. בהתייחס לשאלת ההרשעה ביקש להיעתר להמלצת שירות המבחן ולבטל את הרשעתו של הנאשם בהתחשב בפגיעה הקשה שתיגרם לדימויו העצמי כאדם נורמטיבי אם יורשע. לתמיכה בטענותיו הפנה ב"כ הנאשם לפסיקה.

דברי הנאשם

8. הנאשם ניצל את זכותו למילה האחרונה. בדבריו לפני סיפר בהתרגשות שהוא אוהב את ילדיו, ואיבד שליטה מולם. בהמשך דבריו בהתייחסו ללקחי העבירות אמר כך: **"היום אני ברוך השם במקום אחר, היום אני אבא יותר טוב, היום אני למדתי ואני עדיין לומד איך להתנהג עם הילדים שלי [...]. אני מבין את חומרת המצב, זה לא יחזור על עצמו, אני עושה הכול שיהיה להם טוב [...]. אני לא אדם אלים [...]. כל המקרה הזה לא מתאים לנו בכלל, אני מתבייש לעמוד כאן".**

הנאשם ביקש מבית המשפט לבטל את הרשעתו.

דין והכרעה

ביטול הרשעה

9. לא מצאתי שהנאשם עומד במבחנים שהותוו בפסיקה לביטול הרשעה, ולכן הרשעתו תיוותר על כנה.

10. הסמכות לבטל הרשעה קבועה בסעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 שזו לשונו:

"הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה או לצוות כי הנאשם יתן התחייבות להימנע מעבירה, כאמור בסעיף

72(ב) לחוק העונשין, בלא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור."

11. בהלכה הפסוקה נקבע שהימנעות מהרשעה היא חריג לכלל שלפיו אדם שהוכחה אשמתו בפלילים יורשע בדין והיא שמורה לנסיבות יוצאות דופן שבהן אין יחס סביר בין הנזק שצפוי מן ההרשעה בדין ובין חומרתה של העבירה (בר"ע 432/85 רומנו נגד מדינת ישראל (21.08.1985)).

12. עוד נקבע בפסיקה שהליך ביטול הרשעה אינו חלק ממתחם העונש ההולם ואינו מהווה סטייה מהמתחם לצרכי שיקום, אלא מדובר בשאלה עצמאית הנבחנת לאור תנאי הלכת כתב כפי שיוסבר להלן (רע"פ 547/21 סיטניק נגד מדינת ישראל (17.03.2021), רע"פ 3159/19 אגוזי נגד ישראל (04.07.2019)).

13. ההלכה בסוגיה זו נקבעה כאמור בפסק הדין המנחה - ע"פ 2083/96 כתב נגד מדינת ישראל (21.08.1997) (להלן: "הלכת כתב"). נפסק שם כי אי הרשעה היא חריג לכלל השמור למקרים יוצאי דופן. לפיכך כדי להימנע מהרשעתו של נאשם, עליו להראות שמתקיימים בעניינו שני תנאים מצטברים: הראשון - הרשעתו צפויה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו; והשני - סוג העבירה, על רקע נסיבות המקרה, מאפשר לוותר על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי ביתר שיקולי הענישה. ובלשון פסק הדין סוכמו הדברים כך:

"בפסיקתנו נקבע, כי המבחן ללא הרשעה הינו חריג לכלל, שכן משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם וראוי להטיל אמצעי זה רק במקרים יוצאי-דופן, שבהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה [...]"

תכליתו של סעיף 71 לחוק, כפי שהיא משתקפת גם מן ההיסטוריה החקיקתית שלו, דומה אפוא לתכלית סעיף 1 לפקודת המבחן, המאפשר, כאמור לעיל, להטיל מבחן ללא הרשעה. מטרת שני אמצעים אלה הינה שיקומית. ואולם, כידוע, שיקומו של נאשם - הגם שהוא מהווה שיקול מהותי שלציבור כולו עניין בו - הינו אך אחד משיקולי הענישה, שאליו מיתוספים שיקולים אחרים הנובעים מאופייה של העבירה.

אכן, ענישתו של נאשם היא אינדיווידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, ובעבירות שקורבן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשי העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם.

הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל."

14. בהתייחס לתנאי בדבר הפגיעה החמורה בשיקומו של הנאשם, פגיעה שעלולה להיגרם מעצם הרשעתו, נפסק שעל בית-המשפט להשתכנע כי: "הפגיעה בנאשם הכרוכה בהרשעה אינה שקולה כנגד מידת הפגיעה באינטרס הציבורי בשל ביטול ההרשעה" (ע"פ 3554/16 **יעקובוביץ נגד מדינת ישראל** (11.06.2017)).

15. עוד נקבע בפסיקה בהקשר זה כי יש להצביע על נזק מוחשי קונקרטי העלול להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו ואין די באפשרויות תיאורטיות עתידיות (רע"פ 9118/2012 **פריגין נגד מדינת ישראל** (01.01.2013)).

16. אשר לתנאי הראשון שעניינו פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם, תנאי אשר כולל דרישה להוכחת נזק קונקרטי, מצאתי שהתנאי אינו מתקיים כיוון שהנאשם לא הצביע על נזק שכזה.

בהקשר זה טענה ההגנה שהרשעה תפגע פגיעה חמורה בדימויו העצמי של הנאשם. ברם לא מצאתי שמדובר בפגיעה יוצאת דופן המייחדת את הנאשם שלפני מנאשמים אחרים נעדרי עבר פלילי שהורשעו. לפיכך ביטול הרשעה במקרה זה יוביל לשרירות ולחוסר שיוון באכיפה בין נאשמים.

משאלה הם פני הדברים, אין צורך לדון בתנאי השני.

אף על פי כן אומר שהנאשם אינו צולח גם את התנאי השני - אי פגיעה באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים.

הימנעות מהרשעה בנסיבות שפורטו בכתב האישום לא תאפשר העברת מסר המוקיע עבירות מסוג זה, ולא תאפשר מתן ביטוי הולם למידת הפגיעה בערכים המוגנים שנפגעו ולשיקולי הרתעת הרבים.

שיקולי הגמול וההרתעה גוברים אפוא על שיקולי השיקום ועל הפגיעה שעשויה להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו.

לפיכך החלטתי שלא לבטל את ההרשעה.

קביעת מתחם העונש ההולם

17. כתב האישום מתאר שני אירועים הקשורים בקשר הדוק אשר ניתן להשקיף עליהם כמסכת עבריינית אחת. מדובר בעבירות בעלות רקע זהה וקשר ענייני. בשני המקרים הכה הנאשם את ילדיו הקטינים באמצעות חגורה, ובסמיכות זמנים יחסית. לפיכך ובהתאם למבחן הקשר ההדוק שגובש בפסיקה (ע"פ 4910/13 **ג'אבר נגד מדינת ישראל** (29.10.2014)), יש לראות בשניהם אירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם.

18. כידוע, העיקרון המנחה בקביעת העונש הוא **עיקרון ההלימה**, דהיינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש שיוטל עליו (להלן: "**העיקרון המנחה**").

בית המשפט מצווה לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה בהתאם לעיקרון המנחה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

19. **הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו** הם ערך ההגנה על גופם, ביטחונם, כבודם ושלוות נפשם של קטינים, וערך השמירה על מרחב בטוח ונקי מאלימות במסגרת התא המשפחתי.

בהתייחסו לתופעה של אלימות בתוך מסגרת המשפחה שלל בית המשפט העליון ענישה גופנית של קטינים לשם חינוך, וקבע שמדובר בתופעה חמורה ופסולה שאבד עליה הכלח ושנזקה רב (ע"פ 4596/98 **פלונית נגד מדינת ישראל** (25.01.2000)). ובלשון בית המשפט נאמר כך:

"[...] **בהתאם לכל האמור, יש לקבוע, כי ענישה גופנית כלפי ילדים, או השפלתם וביזוי כבודם כשיטת חינוך מצד הוריהם, פסולה היא מכול וכול, והיא שריד לתפיסה חברתית-חינוכית שאבד עליה כלח. הילד אינו רכוש הורה; אסור כי ישמש שק אגרוף, שבו יכול ההורה לחבוט כרצונו, כך גם כאשר ההורה מאמין בתום-לב שמפעיל הוא את חובתו וזכותו לחינוך ילדו. הילד תלוי בהורה, זקוק לאהבתו, להגנתו ולמגעו הרך. הפעלת ענישה הגורמת לכאב ולהשפלה אינה תורמת לאישיותו של הילד ולחינוכו, אלא פוגעת היא בזכויותיו כאדם. היא פוגעת בגופו, ברגשותיו, בכבודו ובהתפתחותו התקינה. היא מרחיקה אותנו משאיפתנו לחברה נקייה מאלימות. אשר-על-כן, נדע כי שימוש מצד הורים בעונשים גופניים או באמצעים המבזים ומשפילים את הילד כשיטת חינוך, הינו אסור בחברתנו כיום.**"

20. **מידת הפגיעה בערך המוגן** ממשית בהתחשב בטיב העבירות ואופיין, בכך שמדובר בשתי עבירות נפרדות שנעברו במועדים שונים כלפי ילדים שונים, ובשימוש שנעשה בחגורה. הנאשם מעל באמון שבין הורה לילדו ובהיותו אביהם של הקטינים המחויב בהגנה עליהם ובשמירה על בטחונם, פגע בהם.

21. לעניין **מדיניות הענישה הנוהגת**: בחינת פסקי דין בנוגע למקרים דומים או קרובים מעלה שבתי המשפט נוהגים לגזור עונשים במנעד רחב שבין מאסר מותנה שלצדו צו של"צ או צו מבחן ועד מאסר בפועל לרבות בדרך של עבודות שירות, והכול בהתאם לעבירה, נסיבותיה, מידת האלימות שננקטה, תוצאותיה, חלקו של הנאשם, עברו הפלילי, ונסיבותיו האישיות.

יש להבהיר שחלק מפסקי הדין שיובאו להלן עוסקים במקרים חמורים יותר מהמקרה שלפנינו אולם ניתן להסיק מהם מסקנות על דרך ההשוואה המושכלת.

רע"פ 3719/21 **פלוני נגד מדינת ישראל** (07.06.2021): נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בתקיפת קטין על ידי אחראי. בנסיבות המקרה, הכה הנאשם את שלושת ילדיו הקטינים, במספר הזדמנויות, במשך חמש שנים, ובין היתר באמצעות חגורה באופן שהותיר סימנים, וכן בסטירות, משיכות בשערות, איומים

בסכין, בעיטות ואגרופים. הנאשם נידון לעונש בן **40 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים**. ערעור הנאשם לביהמ"ש המחוזי על חומרת העונש, נדחה. ביהמ"ש העליון קבע שעונשו של הנאשם לא חורג ממדיניות הענישה הנוהגת.

רע"פ 1322/19 **פלוני נגד מדינת ישראל** (14.03.2019): נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בתקיפת קטין על ידי אחראי הגורמת חבלה, ובתקיפת קטין על ידי אחראי. הבקשה הופנתה כלפי ההחלטה שלא להימנע מהרשעתו. בנסיבות המקרה, הכה הנאשם את בתו הקטינה, בהזדמנויות שונות, לעיתים באמצעות חגורה, ולא פעם תוך השפלתה במרחב הציבורי. על הנאשם נגזרו **מאסר על תנאי, צו של"צ, פיצוי וצו מבחן**. ביהמ"ש העליון קבע כי מעשיו של הנאשם מגלים חומרה יתרה, וכי אין בהרשעתו כדי לפגוע באופן קונקרטי בשיקומו.

ע"פ 9633/16 **פלוני נגד מדינת ישראל** (17.04.2018): ביהמ"ש העליון דחה את ערעורו של נאשם על הכרעת דינו ועל גזר דינו. הנאשם הורשע בחמישה מקרי אלימות כלפי אשתו וכלפי ילדיו במשך מספר שנים, ונידון ל-**27 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים**. הנאשם הורשע באירועים הכוללים שבירת ידה של אשתו; בעיטות באשתו; הכאת בתולרבות באמצעות חגורה; והכאת בנו בין היתר באמצעות צינור. ביהמ"ש העליון קבע כי העונש שהוטל על הנאשם אינו חמור יתר על המידה, וכי הוא משקלל את נסיבות המעשה והעושה.

ע"פ (מח' י-ם) **אנגידאו נגד מדינת ישראל** (18.07.2017): ביהמ"ש המחוזי קיבל את ערעורו של נאשם שהורשע בשתי עבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי, כך **שעונשו הופחת מ-7 חודשי מאסר בפועל ל-4 חודשי מאסר**. בנסיבות המקרה, הכה הנאשם את בנו הקטין בשני אירועים: באחד באמצעות מקל מטאטא, חגורה, וכבל של "עכבר" מחשב וגרר אותו; ובשני באמצעות חגורה. בית משפט קמא קבע שמתחם העונש ההולם את המעשים הוא מאסר בפועל לתקופה שבין מספר חודשים ועד לשנה וחצי. הנאשם התכחש למעשים שבהם הורשע ושירות המבחן לא בא בהמלצה שיקומית בעניינו. ביהמ"ש המחוזי קבע שהמתחם שקבע בית משפט קמא הוא נכון וראוי, וכך גם העונש שהוטל על הנאשם. עם זאת מצא בית המשפט לנכון להתערב בעונש ולהמתיקו קמעא נוכח שינוי נסיבות במשפחת הנאשם המעיד על הדרדרות במצבה של המשפחה.

ת"פ (פ"ת) **מדינת ישראל נגד וילואנבה** (21.09.2014): הנאשמת נידונה **למאסר מותנה, לצד צו של"צ, צו מבחן והתחייבות**, בעקבות הרשעתה בשני אישומים. באישום הראשון הורשעה בתקיפה בנסיבות מחמירות, בכך שסטרה לביתה בפניה; באישום השני הורשעה בתקיפה על ידי אחראי, בכך שהכתה את בתה באמצעות חגורה וגרמה לה לסימן כחול ולנפיחות. נקבע שמתחם העונש ההולם נע בין צו של"צ ועד 10 חודשי מאסר בפועל.

ת"פ (פ"ת) 4608-11-11 **פלוני נגד מדינת ישראל** (19.06.2014): הנאשם הורשע בתקיפת קטין על ידי אחראי, ונידון **לחודשיים מאסר בעבודות שירות לצד עונשים נלווים**. בנסיבות המקרה, הצליף הנאשם בישבנם של בנו ובנה של זוגתו באמצעות חגורה, לאחר שהשניים לא נענו לבקשתו להיות בשקט. כתוצאה ממעשיו נותר סימן אדום על ישבנו של אחד הילדים, והילד השני פרץ בבכי. נקבע שמתחם העונש ההולם נע בין צו של"צ ועד 10 חודשי מאסר בפועל.

וראו גם: ת"פ (פ"ת) 23864-08-12 **מדינת ישראל נגד י'** (03.11.2013); ת"פ (עכו) 42423-01-11 **מדינת ישראל**

נגד קרסנטי (25.07.2012), שבהם הוטלו עונשי מאסר קצרים בעבודות שירות לנאשמים שהכו את ילדיהם בין היתר באמצעות חגורה.

22. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירות;** הנאשם היכה את ילדיו באלימות תוך שימוש בחגורה. לצורך כך ניצל הנאשם את כוחו ומעמדו כאביהם של הקטינים ואת פערי הכוחות המובנים ביניהם. לפיכך הנאשם הוא שנושא לבדו באחריות לאלימות שבה נקט כלפי ילדיו, ובאחריות להשלכותיה.

ב. **הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירות והנזק שנגרם;** על פי עובדות כתב האישום המתוקן לא נגרמו לילדים חבלות כתוצאה מהמעשים אם כי המעשה היה בעל פוטנציאל לגרימת חבלות שכאלה. למרות שלא נגרמו חבלות גופניות, יש להניח בסבירות גבוהה שהתקיפה הותירה צלקות בנפשם של הילדים שכן נזקים מעין אלה כרוכים באופן אינהרנטי בעבירות אלימות. נוסף על כך שימוש באלימות כלפי ילדים משריש בתודעתם את דפוס התקשורת האלים באופן שמגדיל את הסיכוי שיהפכו למבוגרים אלימים בעצמם, כפי שקרה לנאשם עצמו.

ג. **הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה;** שירות המבחן התרשם שברקע לעבירה כלפי הבן הבכור עומדים ניסיונות שכשלו מצד הנאשם ואשתו לסייע לבן להתמודד עם קשייו הלימודיים וההתנהגותיים. הנאשם דיווח לשירות המבחן על תחושות של תסכול וחוסר אונים נוכח מצבו המורכב של בנו.

בהתייחס להכאת בתו טען הנאשם שהשליך עליה את קשייו וכעסו מיום העבודה העמוס שממנו שב כיוון שלא נענתה לסמכותו.

הנאשם הסביר את מעשיו בנוגע לשני האירועים באיבוד שליטה, אולם טען שמאז שעבר את העבירות הפיק את הלקחים הנדרשים וכיום הוא מנסה ללמוד כיצד לחנך את ילדיו באופן בלתי אלים.

הנאשם מסר לשירות המבחן שאלימות היוותה אמצעי חינוך מקובל במשפחת מוצאו. על רקע זאת ניתן להבין את מקור הדפוסים הקלוקלים שאימץ.

שירות המבחן לא התרשם שמדובר באב שמאופיין בדפוסי תקשורת אלימים מושרשים.

23. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, ולאחר שקלול מכלול הנסיבות והשיקולים הרלוונטיים, אני סבור **שמתחם העונש ההולם את המעשים נע בין מאסר קצר בעבודות שירות שלצדו מאסר על תנאי ועד ל-12 חודשי מאסר לצד מאסר על תנאי.**

חריגה ממתחם העונש ההולם לצרכי שיקום

24. האפשרות לחריגה ממתחם ההלימה לצרכי שיקום קבועה בסעיף 40(א) לחוק העונשין שזו לשונו:

"קבעבית המשפט את מתחם העונש ההולם לבהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי שסיכויי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם לקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש] התשכ"ט-1969".

סעיף 40(ב) לחוק העונשין קובע כי במקרה שבו היו מעשי העבירה ומידת אשמתו של הנאשם בעלי חומרה יתרה, לא יחרוג בית המשפט ממתחם העונש ההולם אף אם הנאשם השתקם או אם יש סיכוי של ממש שישתקם, אלא בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן.

אף שעסקין בעבירות בעלות חומרה יחסית, לא מדובר בנסיבות כאלה שיש בהן כדי למנוע חריגה ממתחם העונש ההולם לצרכי שיקום.

בחינת נתוני הנאשם, נסיבותיו האישיות, תוצאות הבחינה הראשונית להליך הטיפול הצפוי אשר מעלה פרוגנוזה חיובית לטיפול, והמלצת שירות המבחן, שכנעוני שיש סיכוי של ממש להצלחת שיקומו ועל כן מצאתי שיש להעניק מעמד בכורה לשיקולי השיקום ולהעדיפם על פני שיקולי הגמול וההרתעה.

גיבשתי את מסקנתי זו בהתחשב באלה:

הנאשם הבין את חומרת מעשיו; התחרט, הכה על חטא; גילה אמפתיה כלפי ילדיו וכלפי הפגיעה שגרם להם; שיתף פעולה עם שירות המבחן באופן מלא; וערך שינוי משמעותי בחייו תוך שהוא מגלה מוטיבציה לשינוי התנהגותו האלימה. שירות המבחן סבר שאין לנאשם דפוסי אלימות מושרשים דהיינו יש תוחלת לשינוי המקווה בהתנהגותו ובתפקודו ההורי, ובחלוף כ-4 שנים מהאירוע המאוחר לא נפתחו נגדו תיקים חדשים.

כל אלה שכנעוני שיש להעניק מעמד בכורה לשיקומו ומשום כך החלטתי לחרוג ממתחם העונש ההולם.

העונש המתאים - נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות

25. בגזירת העונש המתאים לנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה ולתת להן משקל, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.**

בהתאם לכך נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **הפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו;** מטיעוני ההגנה לעונש עלה שהנאשם מפרנס יחיד למשפחתו וברי שאם יוטל עליו עונש מאסר תהיינה לכך השלכות כלכליות שייפגעו בנאשם ובבני המשפחה. מסיבה זו סבר שירות המבחן שמוטב להימנע מהטלת צו של"צ על הנאשם, אשר יפגע בשגרת עבודתו.

ב. **נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב;** הנאשם הודה במיוחס לו בשני האירועים, קיבל אחריות מלאה על מעשיו, התחרט עליהם, התנצל, והכה על חטאו. הנאשם פנה מיוזמתו למרכז טיפולי כדי לרכוש כלים להדרכה הורית למען לא יחזור על טעויות העבר. מעדויות האופי עלה שהנאשם עבר שינוי משמעותי מאז האירועים ויש לקוות בזהירות המתבקשת שאכן כך הם פני הדברים.

יש לזקוף אפוא לזכותו של הנאשם את ההודאה ואת שלל ההנחות המקלות הנגזרות ממנה לרבות הפקת הלקחים הנדרשים, הפנמה, וקבלה לעתיד.

ג. **חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה;** האירועים התרחשו בשנים 2017-2018, דהיינו לפני כארבע עד חמש שנים. במהלך הזמן הניכר שחלף, לא נפתחו נגד נאשם תיקים נוספים ועל כן ניתן להניח לטובתו שהאירועים היו חריגים בנוף חייו וכי מאז אכן תיקן את דרכיו.

ד. **היעדר עבר פלילי;** הנאשם נעדר עבר פלילי וזו לו מעידה ראשונה.

העונש המתאים - סיכום

26. לאחר שנתתי דעתי לכלל הנסיבות לשיקולי השיקום שאינן קשורות בביצוע העבירה הגעתי לכלל מסקנה **שיש לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום**, ולגזור על הנאשם צו של"צ שלצדו מאסר מותנה וצו מבחן.

סוף דבר

27. לאחר ששקלתי את רכיבי הענישה השונים - סוגם, מידתם והשפעתם ההדדית, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים כדלקמן:

א. **מאסר בן שלושה חודשים שאותו לא יישא הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים מהיום עבירת אלימות במשפחה, ויורשע בה בתוך התקופה או לאחריה.**

ב. **שירות לתועלת הציבור בן 150 שעות**, בהתאם לתכנית שיגיש שירות המבחן בתוך 30 יום. שירות המבחן יהא רשאי לשנות את מקום ההשמה ללא צורך בפנייה לבית המשפט.

בהתאם לאמור בסעיף 71א(ה) לחוק העונשין, הנאשם מוזהר בזאת שעליו למלא אחר הוראות צו השל"צ שאם לא כן, יהיה צפוי לתוצאות האמורות בסעיף 71ד לחוק העונשין, קרי, בית המשפט יהיה רשאי לבטל הצו ולהטיל עליו עונש אחר במקומו.

ג. **צו מבחן למשך 12 חודשים.**

מזכירות בית המשפט תמציא את העתק גזר דין לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ב טבת תשפ"ב, 16 דצמבר 2021, במעמד הצדדים.